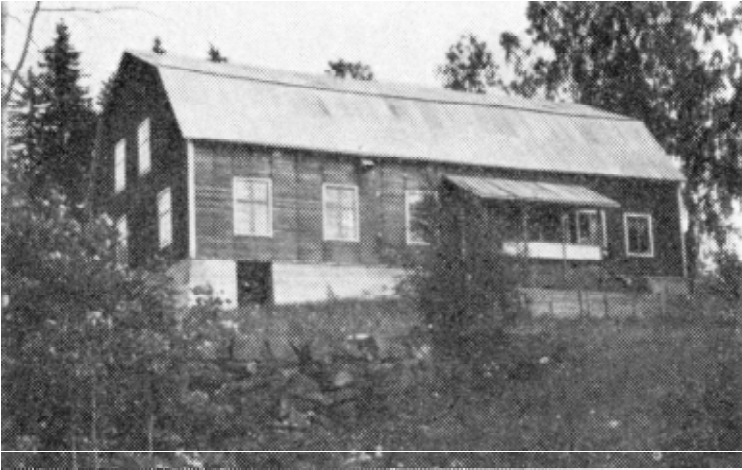


VILJANSBORG

- ett danspalats i Sillre



"Danspalatset" Viljansborg i Sillre. Foto ur Sveriges bebyggelse, 1949.

Minnen av Margit Åslin, från den tid då danslokalen Viljansborg i Sillre var på toppen av sin glansperiod

Redan i unga år tyckte jag mycket om att dansa och mitt första val av dansställe blev Viljansborg i Sillre, som låg närmast till och var mycket populärt. Åldersgränsen var fyllda 16 år och vakterna var stränga och tog handgripligen de minderåriga av dansgolvet. På Viljansborg anordnades danser på lördagskvällar vintertid, och vid jul och påsk även basarer. Dessa kvällar kunde man även roa sig med en hel del andra muntrationer, som t ex tombola, som är vad jag kommer ihåg just nu. Till Viljansborg kom alltid mycket folk från andra håll, ex vis från Indal, Kovland och Holm, men även från Bispgården och Sundsvall. Alla trivdes på Viljansborg, som kunde erbjuda ett stort dansgolv med mycket svängrum.

Det var inte alltid jag fick lov av mina föräldrar att åka på dans. Både resa och inträde kostade

ju pengar, som fö. var en bristvara även då. Hur mycket inträdet kostade kan jag inte riktigt komma ihåg. Det gällde att ha övertalningsförmåga och det saknade jag ingalunda, ibland hjälpte den mig, men inte alltid. Jag minns särskilt att det kostade 50 öre att få dansa uppe på scenen! Vi kunde hitta på tokigheter redan på den tiden.



Margit Åslin i slutet av 1940-talet.



Stora salen på Viljansborg. Här en bild från Fridolf Sillerströms 50-årskalas den 5 september 1943. Foto: Anders G. Brodin, Söråker.

Kända orkestrar

Många bra och kända orkestrar gästade Viljansborg genom åren. Åke Ejemos från Bispgården. Allan Johansson med Brita Borg samt Bertil Svedins 7-mannaorkester, för att nämna några. De två förstnämnda herrarna var utomordentligt skickliga jazzpianister. Jag kommer ihåg att Cacka Israelsson (han med Gamle Svarten, inspelad 10/9 1954) uppträdde en påskafton. Kvällen till ära hade arrangörerna byggt upp en baldakin (en tunnel med tak) genom vilken de dansande passerade, det var mycket uppskattat. Det behövdes inte så stora saker då för att roa.

Vedkaminer

Inne i lokalen eldades i vedkaminer för att hålla värmen. I köket huserade tre Sillredamer, Agda och Olga Bergman samt Senobia Persson. Dessa tre damer visade oss gäster en nästan himmelsk omsorg, när vi trängdes och knuffades för att hinna bli serverade vårt kaffe eller läsk med bulle innan pausen tog slut.

Det förekom att vissa drack sig överförfriskade, det skedde, mig veterligt, inte inne i lokalen. Däremot hände det att någon eller några började bråka inne i entrén, där det bildats kö när vi skulle hämta ut våra ytterkläder ur garderoben. De som bråkade var inte nyktra, de lugnades ned av vakterna för det mesta.

Kostym och slips

Vid danserna bar de flesta herrarna kostym och slips, som ytterplagg trenchcoat - en impregnerad ytterrock med skärp och axelvaddar - samt filthatt på huvudet. Damerna klädde sig i klänning eller kjol och blus, höglackade skor och silkestrumpor. Kappor av ull var det vanligaste men också en och annan päls kunde skönjas. Håret var oftast permanentat och lockigt eller så ondulerat i vågor.

Min mamma sydde mina kläder, klänningar i ylletyg eller chiffong, ett tunt sidetyg. Jag ritade själv modellerna till mina kläder. Sammet



Lilla salen eller kaféet på Viljansborg. Troligen ett SLU-möte (motsv. idag ungcintern) under 1940-talet. Foto: Anders G. Brodin, Söråker.

var också då, som nu på modet. Min mamma måste ha haft en ängels tålmod, det har jag förstätt i efterhand, hon fick ju alltid försöka hänga med i mina modenycker och det var nog inte alltid så lätt.

Droskskjutsar

För mig, och säkert för många andra ungdomar, var det största bekymret att ta sig den ca en mil långa sträckan från Liden till Sillre. Det fanns ju inte många privatbilar att tillgå. Det var taxi som gällde. Det fanns heller inte så många taxibilar, varför vi fick lov att vara ute i god tid för att säkerställa oss om skjuts. Droskorna, som taxibilarna kallades då, hade plats för 4-6 personer, men vid de tillfällen när vi unga åkte stuvades in minst 7-8 personer. Någon komfort var det inte tal om - men vad gjorde det - resekostnaden reducerades ju på det här sättet. Att ta sig hem på natten var ett kapitel för sig. Droskorna måste köra många turer och väntetiderna blev långa.

Nylonstrumpor

Sent ska jag glömma den natt då jag och mina väninnor beslöt oss för att gå bilen tillmötes, i stället för att stå och invänta den i kylan. Vi var alla klädda i inneskor, och vi hade inte hunnit gå långt förrän det började vräka ned blötsnö. Jag kan försäkra att mina fötter inte var sig riktigt lika vid hemkomsten den natten. Inte nog med det, jag hade den här kvällen mina första par nylonstrumpor på mig. Min tre år äldre syster, som arbetat i Stockholm, hade just kommit hem. Hon hade köpt sig ett par sådana strumpor samt ett par mockaskor med höga korksulor, högsta mode då. Jag var grön av avund, för jag visste inte om att även jag skulle få ett par sådana strumpor av henne. De här strumporna var, som sagt, tillverkade av nylon och de var inte alltid så sköna att ha på sig, i synnerhet inte ute i kyla. Men lite fick man offra

också för att få vara fin. Senare kunde man läsa i tidningarna om hur farliga dessa strumpor var. Det hade vid flera tillfällen hänt att de frusit fast på benen och fått plockats bort med pincett, bit för bit, hur det kändes kan man ju bara ana.

Norrlands Nalen

Förväntningarna inför danskvällarna på Viljansborg var stora. De infriades så gott som alltid. Jag tror att Viljansborg för oss norrlänningar var vad Nalen var för Stockholmarna. Vi som hade förmånen att få vara med då, kan nog aldrig riktigt glömma hur trevligt vi hade. Nu får vi leva vidare med alla våra fina minnen och det är vi nog alla tacksamma för.

Margit Åslin, född Öberg
MATFORS

Tack till Per Ingmar Norberg, Karin och Ivar Sillerström, Sillre för hjälp med fotografier. Ett särskilt tack till Sundsvall tidnings medarbetare Lars Gröning och Bengt-Olof Larsson för god arkivservice.



Artikelförfattaren Margit Åslin saknar ännu idag danserna på Viljansborg.

Margit Åslin

Margit Åslin är född 1931 och uppvuxen i Bodacke. Hon gick sina två första skolår i Lidens skola. Familjen bodde därefter i Torps-

hammar i tre år för att sedan återvända till Liden. Efter avslutad skolgång fick Margit anställning vid Apoteket i Liden. Hon skulle under två år utbildas till tekniskt biträde (Apotekstekniker). I nästan elva år kom hon att arbeta vid Apoteket i Liden, bortsett från en period då

hon tjänstgjorde vid apoteket Gripen i Sundsvall. Mest känd är nog Margit som en smått legendarisk läkarsekreterare (självlärd!) vid Lidens vårdcentral under hela 25 år (1970 – 1995). Numera bor Margit i Matfors men har regelbundna och täta kontakter med sin hembygd.



Sundsvalls Tidning
Fredag 12/12 1952

Sundsvalls
Tidning
Tisdag 23/12
1952



Epoken Viljansborg

Sillre Byggnadsförening u.p.a. bildades 1928 och den imponerande föreningslokalen Viljansborg i Sillre uppfördes samma år. Byggnaden inrymde en mäktig samlingslokal (med stor takhöjd) för 600 personer, en mindre lokal (kafé) för 200 personer, ett kök samt bostad i en del av övervåningen. Viljansborgs storhetstid som dans- och nöjeslokal inföll under 1940 och 1950-talen. Redan några år efter invigningen hördes kritiska röster från olika håll. Enligt sägnen kallade dåvarande kyrkoherden i Liden Lars Hoflin Viljansborg för Vildarnas

borg! Det gick tydligen hett till på den tiden! Flera av Sveriges populäraste artister uppträdde i Sillre, och folk vallfärdade från vida omkring. Den dynamiske arrangören Göte Andersson (han drev även dansbanan Gerålund i Bispfors) bodde med familj några år på Viljansborg. Så småningom minskade Viljansborgs popularitet och de nöjeslystna sökte sig till andra lokaler. I början av 1970-talet sålde byggnadsföreningen fastigheten till en privat intressent, och en drygt 40-årig epok som mötes- och nöjeslokal var över.

Arne Johansson